

CHÍNH SÁCH HƯƠNG NAM MỚI CỦA HÀN QUỐC VÀ CƠ HỘI CHO VIỆT NAM

HOÀNG THỊ HÀ*

1. Chính sách hương Nam mới của Hàn Quốc

1.1. Bối cảnh ra đời của Chính sách hương Nam mới

Kể từ những năm 90 của thế kỷ XX, xu thế mở rộng hợp tác, liên kết khu vực và toàn cầu ngày càng gia tăng, phát triển kinh tế đã trở thành ưu tiên hàng đầu trong chiến lược phát triển của mỗi quốc gia. Đối với Hàn Quốc, năm 1989 Mỹ đưa Hàn Quốc ra khỏi danh sách các quốc gia được hưởng chế độ ưu đãi chính khiến khả năng xuất khẩu của Hàn Quốc sang các thị trường truyền thống là Mỹ, Nhật Bản và Tây Âu bị giảm sút. Hàn Quốc bắt đầu tìm kiếm các thị trường mới ở khu vực Đông Nam Á. Các tập đoàn Hàn Quốc như Samsung, Hyundai, LG và Daewoo đã tiếp tục tiến vào các nước ASEAN như Thái Lan, Indonesia, Singapore, Malaysia, Việt Nam và mang lại sự tăng trưởng khá, bất chấp cuộc khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997 và cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008 (2). Từ đó, Hàn Quốc chú ý hơn đến các nước thành viên ASEAN và sẵn sàng mở rộng quan hệ hợp tác với các nước này.

Những năm 2015-2017, tình hình kinh tế Hàn Quốc gặp phải một số khó khăn khi cán

cân thương mại của Mỹ và Trung Quốc chiếm đến 38,1% tổng kim ngạch xuất khẩu của Hàn Quốc; sự tập trung này khiến Hàn Quốc dễ bị ảnh hưởng, chịu áp lực và phụ thuộc bởi những chính sách kinh tế của hai nước lớn này. Tháng 3-2018, Tổng thống Mỹ Donald Trump đã ký sắc lệnh yêu cầu áp dụng các biện pháp thuế quan đối với hàng hóa nhập khẩu từ Trung Quốc, khiến Hàn Quốc thiệt hại gần 7,5 tỷ USD (3) và phải đối mặt với nhiều rủi ro về cả kinh tế, chính trị. Chính những tác động từ cuộc cạnh tranh thương mại Mỹ-Trung đó đã khiến Hàn Quốc phải chủ động tìm cách đa dạng hóa nền kinh tế của mình.

Đầu năm 2017, sau khi xảy ra tranh chấp về vấn đề bố trí Hệ thống phòng thủ tên lửa tầm cao (THAAD) (4), Hàn Quốc coi ASEAN như một nhân tố quan trọng, có nhiều tiềm năng trong việc cải thiện và xây dựng hòa bình trên bán đảo Triều Tiên, bởi ASEAN luôn được coi là khu vực hòa bình, trung lập, ổn định và thành công trong hợp tác khu vực. Do đó, đối với Hàn Quốc, ASEAN đóng vai trò là một chiến lược đối ngoại giúp Hàn Quốc cải thiện quan hệ với các đối tác ngoại giao truyền thống (Mỹ, Trung Quốc, Nhật Bản) và các nước khu

* ThS. Viện Sử học

vực phía nam dựa trên một hình thức ngoại giao cân bằng hơn.

Trong bối cảnh đầy phức tạp và biến động như vậy, sau khi nhậm chức Tổng thống Hàn Quốc (5-2017), ông Moon Jae-In đã chọn cách đối mặt với những thách thức đó bằng chính sách đối ngoại đổi mới và táo bạo đó là xây dựng *Chính sách hướng Nam mới (New South Policy- NSP)* nhằm khẳng định vai trò chiến lược cũng như tầm quan trọng của khu vực ASEAN đối với Hàn Quốc. Đây được coi là một khởi đầu mới cho việc tăng cường quan hệ của Hàn Quốc với ASEAN đồng thời mở ra cơ hội, triển vọng cho Việt Nam trong quan hệ giữa hai nước (1).

Mục tiêu của Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc, như tuyên bố của Tổng thống Moon Jae-In tại Jakarta-Indonesia vào tháng 11-2017 là: Chính phủ Hàn Quốc sẽ thúc đẩy mạnh mẽ Chính sách hướng Nam mới của mình để tăng cường quan hệ hợp tác với ASEAN hướng tới một cộng đồng gắn kết vì con người, một cộng đồng hòa bình trong khu vực châu Á và một cộng đồng thịnh vượng nơi các nước ASEAN cùng nhau phát triển mạnh mẽ với sự hợp tác kinh tế của đôi bên (5). Tổng thống Moon Jae-In cho rằng, chính sách ngoại giao của Hàn Quốc tại châu Á lâu nay chủ yếu hướng tới Trung Quốc, Nhật Bản và Nga, trong thời gian tới chính sách này sẽ giúp gia tăng sự ảnh hưởng về kinh tế của Hàn Quốc tại ASEAN-một thị trường khu vực 640 triệu dân với nhiều tiềm năng hấp dẫn (6)... Việc Hàn Quốc chuyển hướng tăng cường quan hệ với các nước Đông Nam Á diễn ra trong bối cảnh Seoul đang tìm cách giảm sự phụ thuộc vào các đối tác thương mại truyền thống như Trung Quốc và Mỹ (7) là hoàn toàn phù hợp và kịp thời.

Trên thực tế, Hàn Quốc từ rất sớm đã thiết lập quan hệ song phương với một số nước ASEAN như Philippines (1949), Thái Lan (1958), Malaysia (1960), Indonesia (1973) và Singapore (1975), Myanmar (1975), Brunei (1984), Việt Nam (1992), Lào (1995), Campuchia (1997). Còn quan hệ của Hàn Quốc với *Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN)* chính thức được thiết lập vào tháng 11-1989. Tiếp đến, năm 2004, ASEAN và Hàn Quốc công bố *Tuyên bố chung về Đối tác hợp tác toàn diện* và vào năm 2010 hai bên đã thống nhất nâng quan hệ lên tầm mức *Đối tác chiến lược* (8). Để thúc đẩy sự hợp tác chặt chẽ hơn nữa, Chính phủ Hàn Quốc đã thành lập nhiều quỹ hợp tác với ASEAN như Quỹ hợp tác đặc biệt ASEAN-ROK (SCF), Quỹ hợp tác ASEAN - Hàn Quốc (ACK) (9), Trung tâm ASEAN-Hàn Quốc (10), Quỹ hợp tác Mekong - Hàn Quốc (11)... Ngoài các Hội nghị Cấp cao ASEAN-Hàn Quốc được tổ chức thường niên còn có Hội nghị Cấp cao ASEAN-Hàn Quốc được tổ chức vào năm 2009 và 2014 tại Hàn Quốc để kỷ niệm 20 và 25 năm quan hệ ngoại giao. Song song với đó, hai bên đã tổ chức thành công nhiều hội nghị cấp Bộ trưởng Quốc phòng, Ngoại giao, Văn hóa,... và thiết lập các cơ quan hợp tác trong từng lĩnh vực như Trung tâm Hợp tác khoa học công nghệ, Trung tâm Hợp tác tài chính; mở rộng các quỹ hợp tác như Quỹ Hàn Quốc-ASEAN và Hàn Quốc-Mekong, chương trình cấp vốn ODA...

Hiện nay, cùng với *Chính sách phương Bắc mới* (12) hướng vào khu vực Viễn Đông và châu Á, *Chính sách hướng Nam mới* với ASEAN đã giúp Hàn Quốc tạo ra một “trụ cột thịnh vượng”, thúc đẩy sự phát triển của cộng đồng các nước Đông Á. Với việc đa dạng hóa quan hệ đối ngoại, đặc biệt với các nước tâm trung ở Đông Nam Á,

Hàn Quốc sẽ giảm sự cô lập trước đây khi chỉ quan tâm đến các nước lớn là Trung Quốc, Mỹ và Nhật (13); đồng thời thu được các lợi ích kinh tế, an ninh cụ thể. Vì vậy, NSP là một chính sách kịp thời và có ý nghĩa, thể hiện tầm nhìn chiến lược rõ ràng của Hàn Quốc đối với ASEAN.

1.2. Nội dung của Chính sách hướng Nam mới

Chính sách hướng Nam mới với trọng tâm là hướng tới mục tiêu “cộng đồng 3P”, đại diện cho Con người (*People*) - Hòa Bình (*Peace*) và Thịnh vượng (*Prosperity*) (14) tương ứng với ba mục tiêu chính: *Thứ nhất*, mục tiêu “*một cộng đồng vì con người*”, việc lấy con người làm trung tâm đã được thể hiện trong Hiến chương ASEAN và được chính phủ Hàn Quốc coi như nguyên tắc cơ bản, phù hợp với Chính sách hướng Nam mới. Với mục tiêu này, Hàn Quốc mở rộng các dự án cấp học bổng cho các sinh viên quốc tế và học giả của ASEAN đến học tập và làm việc tại Hàn Quốc, đồng thời phấn đấu đạt 15 triệu lượt khách tham quan lẫn nhau vào năm 2020 thông qua giao lưu văn hóa và các chính sách hỗ trợ phát triển; *Thứ hai*, mục tiêu về “*một khu vực hòa bình*” là xây dựng môi trường hòa bình và an toàn trong khu vực, các hoạt động chính hướng tới mục tiêu này là các chính sách hợp tác an ninh quốc phòng và an ninh năng lượng; *Thứ ba*, mục tiêu về “*một cộng đồng thịnh vượng*” nhằm xây dựng nền tảng cho hợp tác kinh tế cùng có lợi, hướng tới tương lai, ở mục tiêu này Hàn Quốc và ASEAN đều thống nhất nỗ lực đạt 200 tỷ USD kim ngạch thương mại vào năm 2020 (15).

Với Chính sách hướng Nam mới, Hàn Quốc hướng tới hợp tác với ASEAN trên các lĩnh vực: *Trước hết*, là đầu tư vào cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, phát triển bền vững, hòa bình và an ninh. Hàn Quốc sẽ thúc đẩy

sự phát triển của các ngành công nghiệp sáng tạo (công nghiệp bán dẫn, công nghệ sản xuất ô tô và công nghệ sinh học...). Mặt khác, ASEAN quan tâm đến việc xây dựng các ngành công nghiệp mới kết hợp CNTT-TT với nông nghiệp, sản xuất và dịch vụ. Như vậy, Hàn Quốc và ASEAN có lợi ích bổ sung cho nhau trong bối cảnh của Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư. *Hai là*, Hàn Quốc sẽ hợp tác với ASEAN trong việc duy trì một hệ thống thương mại tự do và công bằng dựa trên các quy tắc nhằm phát triển kinh tế. Thương mại tự do và tự do hóa thị trường đã mang lại cho Hàn Quốc và các nước châu Á khác cơ hội chuyển đổi nền kinh tế nông nghiệp của họ thành cường quốc sản xuất trong thế kỷ XX. *Ba là*, Hàn Quốc đặc biệt quan tâm đến các nước ASEAN trong khu vực tiểu vùng sông Mekong với các di sản lịch sử và tiềm năng rộng lớn chưa được khai thác. Hàn Quốc dự định trở thành đối tác vì hòa bình và thịnh vượng của khu vực Mekong thông qua phát triển kinh tế, văn hóa và con người. Sự đóng góp của Hàn Quốc vào tiểu vùng sông Mekong sẽ có tác động tích cực đến tổng thể khu vực Đông Nam Á rộng lớn hơn. Tháng 5-2019, Hàn Quốc thành lập Quỹ Hợp tác Hàn Quốc-Mekong để đầu tư 3 triệu USD mỗi năm vào các dự án phát triển. Cơ quan Hợp tác Phát triển Quốc tế Hàn Quốc (KOICA) cũng được định hướng giúp đỡ các nước khu vực sông Mekong xây dựng động lực phát triển trong lĩnh vực nông nghiệp (16).

Theo ông Kim Young-sun, Tổng thư ký Trung tâm ASEAN - Hàn Quốc, Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc cần được xem xét dưới 6 yếu tố chính để đạt được kết quả mong muốn: 1- Yếu tố “*ngoại giao quốc gia tâm trung*”, quan hệ đối tác ASEAN-Hàn Quốc không phải là quan hệ

vì lợi ích nhất thời mà là quan hệ hợp tác trong đó hai bên hỗ trợ lẫn nhau, tăng cường sức mạnh cho nhau trong các vấn đề xuyên quốc gia; 2- Yếu tố “*an ninh bền chặt*”, trong đó hòa bình và ổn định ở Đông Nam Á và Đông Bắc Á, bao gồm cả bán đảo Triều Tiên phải luôn được quan tâm và gắn chặt với nhau. Trong đó có cả các vấn đề an ninh truyền thống và phi truyền thống. Hòa bình và ổn định cũng là điều kiện tiên quyết cho hợp tác kinh tế bền vững; 3- Yếu tố “*cùng có lợi*”, các nền kinh tế của ASEAN và Hàn Quốc có tính chất bổ khuyết cho nhau, họ đã và đang là những đối tác quan trọng của nhau. Nếu như ASEAN là đối tác thương mại lớn thứ hai của Hàn Quốc và là điểm thu hút đầu tư lớn thứ hai của Hàn Quốc, thì Hàn Quốc là đối tác lớn thứ năm về thương mại và đầu tư của ASEAN và sẽ là đối tác tốt nhất cho hợp tác công nghệ trong bối cảnh ASEAN đang nỗ lực chuyển đổi sang nền kinh tế kỹ thuật số; 4- ASEAN và Hàn Quốc có “*những giá trị và văn hóa tương đồng*”, tạo cơ sở và tiền đề cho người dân hai nước dễ dàng tham gia các hoạt động giao lưu nhân dân ở cấp độ cao hơn. Sự thấu hiểu và tin tưởng là nền tảng cho mối quan hệ về kinh tế và chính trị - an ninh; 5- “*chia sẻ chiến lược và kinh nghiệm phát triển*”, đây là một yếu tố quan trọng mà Hàn Quốc hướng đến, thông qua hợp tác để nâng cao năng lực cho nguồn nhân lực của các quốc gia ASEAN, hỗ trợ các quốc gia ASEAN trong quá trình chuyển đổi dần sang nền công nghiệp tri thức có giá trị gia tăng cao. Việc chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm sẽ mở ra cơ hội hợp tác kinh tế lớn hơn giữa ASEAN và Hàn Quốc; 6- “*xây dựng một Đông Á hòa bình và thịnh vượng*”, các nỗ lực của ASEAN nhằm xây dựng một Cộng đồng Đông Á (EAC) phát triển ổn định, đây cũng là nỗ lực từ

phía Hàn Quốc. Chính vì vậy, Hàn Quốc cần hỗ trợ ASEAN trong quá trình thúc đẩy hòa bình và thịnh vượng trong khu vực này (17). Nếu đảm bảo các yếu tố trên, thì việc triển khai Chính sách hướng Nam mới sẽ góp phần tạo dựng nên một cộng đồng các quốc gia cùng bền vững và thịnh vượng, hướng tới xây dựng một khu vực Đông Á hòa bình, an ninh và ổn định.

Với việc xác định rõ ASEAN là một ưu tiên trong chính sách đối ngoại của mình, Tổng thống Moon Jae-In đã chủ động tham gia các hoạt động ngoại giao với tất cả các thành viên ASEAN. Sau 2 năm NSP được công bố, quan hệ giữa Hàn Quốc và ASEAN đã có những bước tiến mạnh mẽ trong nhiều lĩnh vực. Moon Jae-In đã trở thành Tổng thống Hàn Quốc đầu tiên thăm tất cả 10 quốc gia ASEAN trong thời gian đương nhiệm, điều này chưa từng có ở những nhiệm kỳ tiền nhiệm (18). Hàn Quốc cũng đã nâng quan hệ với Indonesia thành “quan hệ đối tác chiến lược đặc biệt” và “quan hệ đối tác chiến lược” với Malaysia và Thái Lan, đồng thời đề xuất mở rộng quan hệ với Campuchia và Philippines lên cấp đối tác chiến lược. Để gia tăng tính khả thi cũng như hiệu quả của NSP, tháng 7-2018, Tổng thống Moon Jae-In đã có chuyến thăm chính thức đến Singapore và Ấn Độ, nhằm tăng cường quan hệ với các nước trong khuôn khổ hoạch định của Chính sách hướng Nam mới. Cũng trong tháng 7-2018, Học viện Ngoại giao Quốc gia Hàn Quốc đã tổ chức một hội thảo quốc tế với chủ đề “Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc: Tầm nhìn, chiến lược và triển vọng” (19) nhằm giới thiệu và thu hút các học giả quan tâm. Tháng 8-2018, Hàn Quốc đã thành lập Văn phòng Ủy ban chính phủ về Chính sách hướng Nam mới với trụ sở đặt tại Seoul. Tháng 9-2019, Tổng thống

Moon Jae-In tiếp tục thực hiện chuyến công du kéo dài một tuần tới 3 quốc gia trong khu vực Đông Nam Á (gồm Thái Lan, Myanmar và Lào). Các chuyến công du đã mở rộng cánh cửa hợp tác giữa Hàn Quốc và khu vực Đông Nam Á. Những thành công đạt được trong khuôn khổ chuyến thăm cũng phản ánh bước tiến tích cực trong việc hiện thực hóa chính sách đối ngoại của Hàn Quốc.

Tháng 11-2019, Hội nghị thượng đỉnh Hàn Quốc - ASEAN được tổ chức tại thành phố Busan nhân dịp Kỷ niệm 30 năm thiết lập quan hệ đối thoại. Sự kiện này được coi là điểm nhấn quan trọng, đánh dấu hai năm tuyên bố Chính sách hướng Nam mới, đây cũng là thời điểm để đánh giá những kết quả bước đầu mà chính sách đối ngoại này mang lại. Năm 2017, kim ngạch thương mại hai chiều ASEAN-Hàn Quốc đạt 152,5 tỷ USD và tăng hơn 160 tỷ USD vào năm 2018, tổng vốn FDI vào ASEAN năm 2018 đạt mức 5,3 tỷ USD (20). Đến năm 2019, Hàn Quốc đã trở thành đối tác thương mại lớn thứ tư của ASEAN với thương mại hai chiều đạt 156,5 tỷ USD, trong khi đó đầu tư nước ngoài (FDI) của Hàn Quốc vào ASEAN đạt 2,5 tỷ USD (21). Sau hai năm, hai bên cũng đã tổ chức thành công nhiều hội nghị cấp cao, thiết lập các cơ quan hợp tác trong từng lĩnh vực như Trung tâm Hợp tác khoa học công nghệ, Trung tâm Hợp tác tài chính, mở rộng các quỹ hợp tác, Chương trình cấp vốn ODA... Hội nghị cũng thông qua “Tuyên bố tầm nhìn chung vì hòa bình, thịnh vượng và quan hệ đối tác”, tạo tiền đề cho các hoạt động ngoại giao song phương giữa Hàn Quốc và các nước ASEAN. Theo đó, Hàn Quốc sẽ tập trung mở rộng đầu tư vào ASEAN trong một số lĩnh vực mới, từ việc tập trung vào các lĩnh vực công nghiệp như cơ sở hạ tầng, du lịch, thương mại hàng hóa

và tài chính sang đầu tư các lĩnh vực công nghiệp sáng tạo liên quan đến công nghiệp 4.0 như trí tuệ nhân tạo, 5G, kỹ thuật số... Hàn Quốc cũng đưa ra cam kết thúc đẩy quan hệ với ASEAN, tiếp tục nhấn mạnh tinh thần châu Á, mong muốn cùng ASEAN xây dựng Cộng đồng hòa bình, thịnh vượng, gắn kết bền vững, lấy người dân làm trung tâm. Đã có khoảng 80 thỏa thuận và biên bản ghi nhớ được ký kết bên lề hội nghị, tập trung vào thương mại- đầu tư, công nghiệp 4.0, cơ sở hạ tầng và hỗ trợ phát triển (22). Năm 2019, nhằm hưởng ứng Chính sách hướng Nam mới, Cơ quan hợp tác quốc tế Hàn Quốc (KOICA) tuyên bố sẽ tăng quỹ ODA cho Lào, Myanmar, Việt Nam, Campuchia, Indonesia và Philippines từ mức 87 tỷ Won (khoảng 74 triệu USD) năm 2019 lên 180 tỷ Won (khoảng 150 triệu USD) vào năm 2023 (23). Ngay sau đó, Hội nghị Cấp cao Mekong-Hàn Quốc lần thứ nhất (24) với “Tuyên bố Mekong- sông Hàn” cũng đưa ra mục tiêu hợp tác Mekong - Hàn Quốc gồm 3 trụ cột và 7 lĩnh vực hợp tác (25), hướng tới các lĩnh vực như văn hóa du lịch, phát triển nguồn nhân lực, phát triển nông thôn, cơ sở hạ tầng, công nghệ thông tin truyền thông, môi trường... Việc đưa ra chiến lược tầm nhìn Mekong là một bước tiến quan trọng trên chặng đường triển khai Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc.

ASEAN cũng đón nhận Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc một cách tích cực, khiến Hàn Quốc trở thành một trong những đối tác gần gũi và quan trọng hàng đầu của ASEAN. Hàn Quốc tham gia hầu hết các cơ chế do ASEAN thành lập như Hội nghị cấp cao Đông Á (EAS), tổ chức, diễn đàn hợp tác của ASEAN như Diễn đàn an ninh khu vực (ARF), ASEAN+3. Tính đến năm 2019, ASEAN đã

trở thành đối tác thương mại lớn thứ hai của Hàn Quốc và đầu tư của Hàn Quốc vào ASEAN đã tăng gấp 20 lần trong hai thập kỷ (26). Hai bên cũng có những bước đi ủng hộ lẫn nhau trong các vấn đề quốc tế, hợp tác chặt chẽ trong các vấn đề khu vực và toàn cầu, như phát triển bền vững, chống biến đổi khí hậu, an ninh năng lượng...

2. Việt Nam trong Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc

Từ khi thiết lập quan hệ ngoại giao năm 1992 đến nay, quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc luôn phát triển tốt đẹp trên mọi lĩnh vực và đã 2 lần nâng cấp từ quan hệ *đối tác toàn diện* năm 2001 và quan hệ *đối tác hợp tác chiến lược* năm 2009. Hàn Quốc luôn coi trọng Việt Nam với tư cách là thị trường tiềm năng về thương mại và đầu tư, là cây cầu kết nối Hàn Quốc với ASEAN và là trọng tâm trong NSP. Để nhấn mạnh vai trò của Việt Nam, Ngoại trưởng Hàn Quốc Kang Kyung-wha trong buổi làm việc với Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ Ngoại giao Phạm Bình Minh vào tháng 3-2018 đã bày tỏ "quan hệ Hàn Quốc-Việt Nam đóng vai trò quan trọng nhất trong việc thúc đẩy Chính sách hướng Nam mới và thúc đẩy hợp tác khu vực Hàn Quốc-Mekong cũng như quan hệ Hàn Quốc-ASEAN... trong bối cảnh toàn cầu có nhiều thay đổi như cạnh tranh thương mại Mỹ - Trung đang diễn ra, Nhật Bản thắt chặt quy định xuất khẩu sang Hàn Quốc, thì Việt Nam là đối tác kinh tế hàng đầu của chúng tôi" (27). Sau đó, chỉ trong vòng 6 tháng đầu năm 2018, Hàn Quốc và Việt Nam đã ký 6 biên bản ghi nhớ về hợp tác kinh tế và thương mại (28).

Ngoài ra, tính đến năm 2017, có tới 42 tổ chức phi chính phủ Hàn Quốc đã vào hoạt động tại Việt Nam, gấp 2,6 lần so với năm 2007 (29). Các tổ chức chính phủ Hàn Quốc tiến hành các hoạt động nhân đạo và

phát triển trên các lĩnh vực phát triển nông thôn, y tế, giáo dục... được chính phủ Việt Nam và chính quyền các địa phương đánh giá cao. Các hoạt động này vừa thúc đẩy giao lưu nhân dân, vừa góp phần phát triển kinh tế vùng của Việt Nam.

Kể từ khi có Chính sách hướng Nam mới, quan hệ hợp tác giữa hai nước ngày càng mở rộng trên các lĩnh vực. Hợp tác kinh tế là một trụ cột chính trong tổng thể quan hệ song phương Việt Nam-Hàn Quốc: thương mại và đầu tư của Hàn Quốc với ASEAN chủ yếu tập trung vào Việt Nam. Năm 2010, Việt Nam chiếm khoảng 19,9% tổng vốn đầu tư của Hàn Quốc vào ASEAN thì năm 2017 đã tăng lên 40,3%; Việt Nam cũng chiếm 13,3% tổng vốn thương mại ASEAN của Hàn Quốc vào năm 2010 và tăng lên 42,9% vào năm 2017 (30). Bên cạnh đó, Việt Nam trở thành thị trường xuất khẩu lớn thứ ba của Hàn Quốc (sau Trung Quốc và Hoa Kỳ) và là đối tác thương mại lớn thứ tư (sau Trung Quốc, Hoa Kỳ và Nhật Bản), Việt Nam cũng là một trong hai nước ASEAN ký Hiệp định Thương mại tự do (FTA) song phương với Hàn Quốc với kim ngạch thương mại hai chiều năm 2019 ước đạt 67 tỷ USD (chiếm 40% tổng kim ngạch ASEAN-Hàn Quốc) (31). Hai nước cũng có sự hợp tác chặt chẽ tại các tổ chức quốc tế và diễn đàn đa phương như Liên hợp quốc, Tổ chức Thương mại thế giới (WTO), Diễn đàn Hợp tác châu Á - Thái Bình Dương (APEC), Hội nghị Cấp cao Á - Âu (ASEM) và các cơ chế hợp tác khu vực như Mekong - Hàn Quốc, ASEAN + Hàn Quốc, ASEAN+3, Diễn đàn Khu vực ASEAN (ARF) và Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á (EAS)...

Việt Nam coi Hàn Quốc là đối tác quan trọng hàng đầu trên nhiều lĩnh vực, trong khi Hàn Quốc cũng đặt Việt Nam là đối tác trọng điểm trong Chính sách hướng Nam

mới của mình. Việc trao đổi thường xuyên đoàn ngoại giao các cấp, đặc biệt là các chuyến thăm của lãnh đạo cấp cao, đã cho thấy sự tin cậy chính trị giữa hai bên ngày càng được củng cố. Nhân dịp Hội nghị cấp cao ASEAN-Hàn Quốc (tháng 11-2019), Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc đã có chuyến thăm chính thức tới Hàn Quốc trong bối cảnh quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc sau 10 năm là Đối tác hợp tác chiến lược. Thông qua các cuộc hội đàm, Hàn Quốc khẳng định ủng hộ Việt Nam đảm nhiệm tốt vai trò Chủ tịch ASEAN 2020 và Ủy viên không thường trực Hội đồng bảo an Liên Hợp quốc 2020-2021; Việt Nam ủng hộ Hàn Quốc đăng cai Hội nghị Đối tác vì tăng trưởng xanh và các mục tiêu toàn cầu đến năm 2030 (P4G) tháng 6 năm 2020 tại Seoul. Hai nước cũng đã ký 8 văn kiện hợp tác trong các lĩnh vực tài chính, thuế quan, thương mại, năng lượng, hàng hải, khoa học công nghệ, bảo hiểm xã hội cùng với hơn 30 Bản ghi nhớ, Giấy chứng nhận đăng ký đầu tư, Quyết định chủ trương đầu tư với giá trị khoảng 19,5 tỷ USD (32).

Thực tế cho thấy, Việt Nam đã tự khẳng định mình là trung tâm của ASEAN trong Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc, sự tin cậy, ủng hộ và tập trung của Hàn Quốc vào Việt Nam là một cơ hội lớn, mở ra tương lai phát triển đối với quan hệ ngoại giao của hai nước.

Những tác động to lớn của tình hình thế giới và khu vực như cuộc cạnh tranh thương mại Mỹ - Trung, vấn đề bố trí Hệ thống phòng thủ tên lửa tầm cao (THAAD) hay những khó khăn trong quan hệ thương mại Nhật - Hàn... đã tác động mạnh mẽ đến việc Hàn Quốc mở rộng quan hệ hợp tác với khu vực phía Nam. Việc Hàn Quốc tìm kiếm các cơ hội tăng trưởng kinh tế mới ở Đông Nam Á đã tạo cơ hội lớn cho việc mở

rộng quan hệ hợp tác kinh tế của Việt Nam với Hàn Quốc. Ví dụ điển hình là việc Samsung chuyển hướng sản xuất điện thoại sang Việt Nam. Tháng 9 năm 2019, Samsung đã đóng cửa nhà máy sản xuất điện thoại di động cuối cùng ở Trung Quốc do chi phí lao động và thị phần của Samsung tại thị trường Trung Quốc ngày càng giảm (từ 15% năm 2013 xuống còn 1% vào năm 2019) (33). Ngược lại, Samsung đang có hướng đầu tư Việt Nam trở thành cơ sở sản xuất điện thoại thông minh lớn nhất với tổng vốn đầu tư là 17,3 tỷ USD trong 6 nhà máy và 1 Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển (R&D) mới khởi công xây dựng vào tháng 3-2020 (34). Việc xây dựng Trung tâm R&D với quy mô lớn nhất tại khu vực Đông Nam Á là một bước tiến vượt bậc trong hành trình đầu tư 12 năm qua của Samsung tại Việt Nam. Việt Nam đang dần trở thành địa điểm sản xuất lớn nhất của Samsung tại nước ngoài, năm 2019 Samsung mang lại doanh số xuất khẩu 59 tỷ USD tương đương 22% tổng kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam. Sự gia tăng đầu tư và sản xuất của Samsung đã góp phần đưa Việt Nam nhanh chóng ghi tên trên bản đồ công nghệ toàn cầu, đồng thời đưa Hàn Quốc lên vị trí số 1 về đầu tư FDI cho Việt Nam. Ngoài những đóng góp về kinh tế, Samsung còn giải quyết việc làm cho hơn 130.000 lao động đang làm việc tại các nhà máy đồng thời thu hút hơn 300 nhà cung cấp quốc tế vào Việt Nam (35).

Trên cơ sở Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam - Hàn Quốc (FTA) có hiệu lực từ năm 2015, Hàn Quốc tiếp tục mở ra nhiều cơ hội hợp tác thương mại và đầu tư hướng tới Việt Nam. Đại sứ Hàn Quốc tại Việt Nam Kim Do Hyon tại Hội thảo Xúc tiến đầu tư Việt Nam - Hàn Quốc (tháng 4-2019) một lần nữa khẳng định: Việt Nam

là đối tác quan trọng nhất trong Chính sách hướng Nam mới ở các lĩnh vực thương mại, đầu tư, ODA, giao lưu Nhân dân,... (36). Hàn Quốc đang ngày càng trở thành đối tác đầu tư quan trọng của Việt Nam, không chỉ vì đầu tư FDI mà còn vì thu hút được các doanh nghiệp tích cực chọn Việt Nam là nơi đầu tư chiến lược. Hiện nay, hầu hết các tập đoàn lớn, các *Chaebol* lớn của Hàn Quốc như LG, Samsung, Hyundai, SK, Lotte... hay các tập đoàn kinh tế như Kumho, Shinhan, Hyosung, Doosan, Hyundai, GS, Posco... đều đã có mặt tại Việt Nam. Việc các công ty sản xuất lớn của Hàn Quốc thành lập các cơ sở sản xuất ở Việt Nam cho thấy đã có một sự "háo hức" đa dạng hóa ở các dự án đầu tư của Hàn Quốc vào Việt Nam.

Trong lĩnh vực công nghiệp, trước bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0, các chương trình hợp tác khoa học công nghệ giữa hai nước đều hướng tới thống nhất tăng cường hợp tác, chuyển giao công nghệ với việc xây dựng Chương trình ODA về đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp; dự án thành lập Trung tâm Tư vấn và Giải pháp công nghệ Việt Nam - Hàn Quốc (VITASK) (37) hay dự án cao tốc Bắc - Nam, sân bay Long Thành, dự án Metro Thành phố Hồ Chí Minh, xây dựng Khu công nghệ cao Hòa Lạc (38) đã tạo cơ hội cho Việt Nam tiếp cận với công nghệ mới trong kỹ thuật sản xuất, chế biến, chế tạo và đáp ứng được điều kiện thị trường trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế.

Nhiều doanh nghiệp Hàn Quốc đã tham gia đầu tư vào các dự án BOT lớn hoặc trở thành nhà thầu EPC các dự án lớn tại Việt Nam, các doanh nghiệp Hàn Quốc được đánh giá là các nhà đầu tư nghiêm túc và có nhiều đóng góp cho Việt Nam. Chỉ trong ba tháng đầu năm 2018, đã có 220 dự án

cấp mới của Hàn Quốc với số vốn hơn 493 triệu USD vào thị trường Việt Nam, trong đó có dự án của LG tại nhà máy LG Innotek Hải Phòng. Cùng với Samsung, LG đang ngày càng có những đóng góp quan trọng trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và xuất khẩu của Việt Nam khi tạo ra việc làm cho 70.000 lao động và đóng góp khoảng 30% tổng giá trị xuất khẩu Việt Nam (39). Mới đây nhất, khoảng 570 doanh nhân tới từ 240 doanh nghiệp Hàn Quốc đã tới Việt Nam trong tháng 7-2020 để tìm hiểu mở rộng kế hoạch phát triển kinh doanh (40). Tại Hội nghị Thượng đỉnh cấp cao ASEAN-Hàn Quốc ngày 25-11-2019, thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc khẳng định: với tư cách là Chủ tịch ASEAN 2020, Việt Nam và các nước thành viên ASEAN luôn tạo điều kiện tốt nhất để các doanh nghiệp Hàn Quốc tăng cường kết nối, hợp tác để tạo bước đột phá trong phát triển, nhất là trong bối cảnh cách mạng Công nghiệp 4.0" (41). Với chính sách đó, doanh nghiệp Hàn Quốc đã có mặt ở mọi lĩnh vực của nền kinh tế Việt Nam, từ lĩnh vực may mặc đến điện tử, hạ tầng đến năng lượng, chế tạo ô tô đến hàng không vũ trụ, bất động sản đến tài chính ngân hàng, startups đến cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước, logistics đến dịch vụ... Qua đó, góp phần vào việc chuyển dịch cơ cấu nền kinh tế, xuất khẩu, tạo công ăn, việc làm và bảo đảm an sinh xã hội.

Đối với kinh tế nông nghiệp, kể từ sau khi công bố NSP, vốn đầu tư của Hàn Quốc vào Việt Nam chủ yếu tập trung vào thương mại hoặc ngành công nghiệp chế tạo, còn đầu tư vào nông nghiệp vẫn chưa rõ nét. Từ năm 2019, nông nghiệp Việt Nam được chú ý khai thác hơn với sự hợp tác của Tập đoàn phát triển nông thôn Hàn Quốc (KRC) với một số dự án về chợ đầu mối nông thủy sản kết hợp nông nghiệp

công nghệ cao ở Gia Lâm (Hà Nội), dự án cơ cấu lại ngành nông nghiệp Đồng Tháp, dự án quy hoạch phát triển nông thôn tại vùng đồng bằng sông Hồng (42) hay hợp tác giữa KOPIA với Việt Nam trong việc thử nghiệm các giống rau ôn đới để sản xuất trên diện rộng như giống củ cải, ớt cay, dưa vàng, cải bắp... và mở các mô hình sản xuất tại các tỉnh phía Bắc như Hà Nội, Sapa, Hải Dương (43). Tuy vậy, sự hợp tác hiện chỉ đang dừng lại ở mô hình nhỏ, chưa hình thành được các vùng sản xuất lớn nên tỉ trọng xuất khẩu nông sản của Việt Nam sang Hàn Quốc vẫn còn hạn chế. Hàn Quốc là quốc gia nhập khẩu nhiều hàng nông sản, Việt Nam lại là quốc gia có tiềm năng sản xuất lớn, vì vậy, Việt Nam có lợi thế lớn (đất đai, nhân công, khí hậu...) với nhiều mặt hàng nông sản. Trong thời gian tới, Việt Nam cần tập trung và cố gắng hơn nữa để tìm ra phương án sản xuất được những mặt hàng nông sản đáp ứng nhu cầu nhập khẩu của Hàn Quốc.

Với lực lượng lao động trẻ, dồi dào, chi phí rẻ cùng với sự ổn định về chính trị, xã hội và kinh tế, tạo môi trường kinh doanh thuận lợi là những lý do khiến các nhà đầu tư Hàn Quốc yên tâm đầu tư và phát triển lâu dài ở Việt Nam. Cùng với khoản đầu tư ngày càng lớn, các doanh nghiệp Hàn Quốc đang và sẽ giữ vai trò quan trọng trong một số lĩnh vực kinh tế trọng yếu của Việt Nam như công nghiệp điện tử, năng lượng, sản xuất ô tô, may mặc, xây dựng...

Có thể thấy, Chính sách hướng Nam mới của Tổng thống Moon Jae-in đã tạo điều kiện thuận lợi để doanh nghiệp Hàn Quốc đẩy mạnh đầu tư vào ASEAN nói chung và Việt Nam nói riêng. Các chính sách ngoại giao kinh tế của Hàn Quốc tại Việt Nam đều mang lại hiệu quả thiết thực và có tầm ảnh hưởng trong khu vực. Những kết quả đó không chỉ có lợi cho sự phát triển kinh tế Hàn Quốc, mà cho cả

Việt Nam với tư cách là một trọng tâm trong Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc tại ASEAN.

3. Nhận xét

Trước những thách thức, thay đổi của tình hình thế giới, Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc thể hiện sự đổi mới và sáng tạo hơn khi xây dựng mục tiêu hợp tác hướng tới các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN). Việc đưa ASEAN trở thành đối tác hợp tác trong chính sách đối ngoại của Hàn Quốc không phải là mới, tuy nhiên NSP được coi là đổi mới vì nó nâng tầm quan hệ của Hàn Quốc với ASEAN lên mức tương đương với các cường quốc lớn và cho thấy sự nhất quán và nghiêm túc của Hàn Quốc trong việc theo đuổi mục tiêu này.

Chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc nhìn chung đã mang lại cơ hội phát triển cho quan hệ ASEAN-Hàn Quốc: *Trước hết*, NSP cho phép Hàn Quốc đa dạng hóa chiến lược chính sách đối ngoại của mình bằng việc mở rộng thương mại và đầu tư với các quốc gia như Việt Nam, Indonesia, Malaysia, Philippines và Thái Lan, Hàn Quốc có thể giảm thiểu rủi ro do áp lực kinh tế từ phía Trung Quốc và tác động từ cuộc xung đột thương mại Mỹ - Trung. *Thứ hai*, NSP mang lại các cơ hội kinh tế cho Hàn Quốc khi ASEAN trở thành đối tác thương mại lớn thứ hai của Hàn Quốc. Trong tương lai, NSP sẽ thúc đẩy hợp tác trong lĩnh vực tài chính, thông tin và truyền thông, kỹ thuật số và công nghệ sinh học với ASEAN trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Các nước ASEAN đều đánh giá cao và đón nhận NSP đồng thời kỳ vọng Hàn Quốc sẽ trở thành một đối tác chiến lược quan trọng giúp xây dựng Cộng đồng ASEAN ngày càng phát triển.

Chính sách hướng Nam mới trong quan hệ Hàn Quốc-ASEAN còn cho thấy sự khác biệt so với các chính sách ngoại giao trước đó của Hàn Quốc khi đưa ra mục tiêu,

chính sách và cấp độ ngoại giao lên một bước cao hơn. Ngoài mục tiêu về kinh tế, việc nâng cấp quan hệ với ASEAN còn giúp Hàn Quốc nâng cao được vị thế của mình tại các diễn đàn khu vực trong tương quan với các nước lớn, với vai trò trung gian, ASEAN có vị trí nhất định trong việc cải thiện các cuộc xung đột đang diễn ra ở Đông Bắc Á, đặc biệt đối với vấn đề bán đảo Triều Tiên. Hợp tác hòa bình của Hàn Quốc với ASEAN sẽ tập trung vào việc giảm bớt căng thẳng đồng thời tăng cường hòa bình và ổn định trong khu vực.

Với Việt Nam, Hàn Quốc hiện là nước phát triển với tiềm năng lớn về vốn, khoa học công nghệ, đang cần đầu tư vào một thị trường trẻ, rộng lớn để tiếp tục đà phát triển. Trong khi đó, Việt Nam là quốc gia đang phát triển, năng động trong hội nhập quốc tế và là một điểm đến thích hợp với cơ cấu dân số trẻ, Việt Nam cũng là thành viên của nhiều tổ chức khu vực và quốc tế. Đây là những lợi thế để hai nước mở rộng hợp tác đầu tư trong tương lai. NSP đã mở ra cơ hội phát triển với Việt Nam không chỉ về kinh tế mà còn tác động tích cực tới đời sống văn hóa - xã hội. Hiện nay làn sóng du học tại Hàn Quốc ngày càng trở nên phổ

biến ở Việt Nam, bên cạnh đó, làn sóng văn hóa Hàn Quốc tại Việt Nam đang dần mở rộng với sự phát triển của điện ảnh, K-Pop, K-Beauty và K-Food. Đặc biệt, việc Huấn luyện viên trưởng đội tuyển bóng đá Quốc gia Việt Nam Park Hang-seo dẫn dắt đội tuyển Việt Nam đạt thành tích cao đã tạo ấn tượng và sự yêu mến của người Hàn Quốc đối với Việt Nam và ngược lại.

Năm 2020 là một năm quan trọng của Việt Nam trong lĩnh vực đối ngoại, đặc biệt trên bình diện khu vực. Với việc đảm nhận chức Chủ tịch luân phiên Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) vào năm 2020, Việt Nam được kỳ vọng sẽ thúc đẩy hơn nữa sự gắn kết, sự hội nhập của khu vực cũng như tăng cường tầm quan trọng của ASEAN trên thế giới. Với tư cách là Chủ tịch ASEAN trong năm 2020, Việt Nam sẽ dẫn dắt các nước ASEAN phát triển quan hệ chiến lược với Hàn Quốc và đưa ra các biện pháp để tiếp tục hợp tác thực hiện giai đoạn hai của Chính sách hướng Nam mới, đồng thời phấn đấu nâng cấp quan hệ song phương Việt Nam - Hàn Quốc từ “*Đối tác hợp tác chiến lược*” hiện nay lên quan hệ “*Đối tác chiến lược toàn diện*”.

CHÚ THÍCH

(1). Thực chất Chính sách hướng Nam mới có mục tiêu hướng tới tăng cường quan hệ ngoại giao với các quốc gia ở khu vực phía Nam bao gồm ASEAN và Ấn Độ. Tuy nhiên, trong số các quốc gia này, ASEAN liên tục được nhắc tới và nhấn mạnh trong Chính sách hướng Nam mới của chính phủ Hàn Quốc, nên phạm vi bài viết này chỉ đề cập tới chính sách hướng Nam mới của Hàn Quốc đối với ASEAN và những ảnh hưởng của nó đối với kinh tế Việt Nam.

(2), (14). Sungil Kwak, *Korea's New Southern Policy: Vision and Challenges* (Chính sách phương Nam mới của Hàn Quốc: Tầm nhìn và thách thức),

Korea Institute for International Economic Policy (KIEP), November 12, 2018, tr. 5, 2.

(3). Hoang Thi Ha, Glenn Ong, *Assessing the ROK's New Southern Policy towards ASEAN*, Iseas-Yusof ishah institute analyse curent events, No.7, 2020, Singapore, p.3.

(4). THAAD (*Terminal High Altitude Area Defense*) là Hệ thống phòng thủ tên lửa tầm cao giai đoạn cuối, được triển khai tại Hàn Quốc từ đầu năm 2017, là một trong những nguyên nhân gây căng thẳng trong quan hệ Trung- Hàn, kéo theo hàng loạt các chính sách của Trung Quốc

khuyến kinh tế Hàn Quốc bị thiệt hại ước tính khoảng 7,5 tỷ USD.

(5). JiAe Sohn, "President Moon Unveils New Southern Policy for ASEAN," Korea.net, November 10, 2017, <http://www.korea.net/NewsFocus/policies/view?articleId=151092>.

(6). Kim Young Sun, Tổng Thư ký Trung tâm ASEAN-Hàn Quốc, cựu Đại sứ Hàn Quốc tại Indonesia, "South Korea's "look-south policy", <https://www.thestar.com.my/news/regional/2017/09/05/south-koreas-look-south-policy/>

(7). Moon Jae-In, *Lecture "ROK and ASEAN: Partners for Achieving Peace and Co-prosperity in East Asia" at the 42ns Singapore*, <https://www.iseas.edu.sg/events/singapore-lecture/the-42nd-singapore-lecture-by-his-excellency-moon-jae-in-president-of-the-republic-of-korea-rok-and-asean-partners-for-achieving-peace-and-co-prosperity-in-east-asia/>.

(8). *ASEAN - Korea Relations*, https://www.aseankorea.org/eng/ASEAN/ak_overview.asp

(9). Trọng tâm của quỹ là nhằm giúp ASEAN thực hiện các dự án chuyển giao công nghệ, phát triển nguồn nhân lực, giao lưu văn hóa.

(10). Trung tâm được thành lập tháng 3-2009 như một tổ chức liên chính phủ với mục đích tăng cường trao đổi giữa Hàn Quốc và các quốc gia thành viên ASEAN.

(11). Quỹ thành lập năm 2013 nhằm tăng cường hợp tác giữa Hàn Quốc với các nước thuộc tiểu vùng sông Mekong Việt Nam, Lào, Campuchia, Myanmar, Thái Lan, trên các lĩnh vực cơ sở hạ tầng, công nghệ thông tin, phát triển nguồn nhân lực, phát triển xanh, quản lý nguồn nước, phát triển nông nghiệp và nông thôn với đóng góp hàng năm từ Hàn Quốc là 1 triệu USD.

(12). Thuật ngữ "chính sách phương Bắc" bắt đầu từ thời Tổng thống Roh Tae Woo (1988-1993) nhằm nhấn mạnh việc tăng cường giao lưu với Cộng hòa dân chủ nhân dân Triều Tiên, thông qua

đó nỗ lực tăng cường cải thiện quan hệ với các nước Xã hội chủ nghĩa. Đến thời Tổng thống Moon Jae-In tiếp tục đưa ra "Chính sách phương Bắc mới" vào ngày 7-9-2017 với mục tiêu hợp tác với các nước Đông Bắc Á nhằm phát triển vùng viễn-Đông.

(13). Hà Anh Tuấn- Nguyễn Thu Hương, *Chính sách đối ngoại của Hàn Quốc dưới thời Tổng thống Moon Jea-In*, Tạp chí *Nghiên cứu Quốc tế*, Học viện Ngoại giao, số 4 (111)-2017.

(15). Sohn Ji Ae. "President Moon unveils New Southern Policy for ASEAN.", KOREA.net Gateway to Korea, November 10, 2017. <http://www.korea.net/NewsFocus/policies/view?articleId=151092>.

(16). Seonjou Kang, *Korea's New Southern Policy: Diversifying Economic and Strategic Portfolios*, East-West Center, Number 515, July 16, 2020. p.2.

(17). Kim Young-sun, *South Korea's 'look-south policy'*, <https://www.thestar.com.my/news/regional/2017/09/05/south-koreas-look-south-policy/>.

(18). Chiew-Ping Hoo, *A View from Southeast Asia on South Korea*, The Asan forum, April 30, 2019. <http://www.theasanforum.org/a-view-from-southeast-asia-on-south-korea/>

(19). Trần Thị Ngọc Hoa, *Hợp tác ASEAN-Hàn Quốc trong "chính sách phương nam mới" của Hàn Quốc - một số triển vọng cho quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc*, trong Kỷ yếu Hội thảo Khoa học quốc gia về Nghiên cứu giảng dạy Ngoại ngữ, Ngôn ngữ và Quốc tế học tại Việt Nam, Hà Nội, 2019, tr.225-226.

(20). ASEAN và Hàn Quốc cam kết quyết tâm làm sâu sắc quan hệ, <https://nhandan.org.vn/cong-dong-asean/asean-va-han-quoc-cam-ket-quyet-tam-lam-sau-sac-quan-he-355477/>

(21). *Overview of ASEAN-Republic of Korea Dialogue Relations Introduction*, As of 10 August 2020, p.3,

<https://asean.org/storage/2012/05/Overview-ASEAN-ROK-Dialogue-Relations-as-of-August-2020.pdf>

(22). Hoang Thi Ha, Glenn Ong, *Assessing the ROK's New Southern Policy towards ASEAN*, Iseas-Yusof ishak institute analyse curent events, No.7, 2020, Singapore, p.3.

(23). <https://vietnamfinance.vn/chinh-sach-huong-nam-moi-cua-han-quoc-da-tac-dong-toi-viet-nam-nhu-the-nao-20180504224233624.htm>

(24). Hội nghị Cấp cao Mekong-Hàn Quốc lần thứ nhất được tổ chức ngày 27-11-2019 tại Busan, Hàn Quốc với sự tham dự của Lãnh đạo các nước Campuchia, Hàn Quốc, Lào, Myanmar, Thái Lan và Việt Nam.

(25). 3 trụ cột chính là nhân dân, thịnh vượng và hoà bình 7 lĩnh vực hợp tác ưu tiên gồm: văn hoá và du lịch, phát triển nguồn nhân lực, nông nghiệp và phát triển nông thôn, cơ sở hạ tầng, công nghệ thông tin và truyền thông, môi trường, và các thách thức phi truyền thống

(26). Seonjou Kang, *Korea's New Southern Policy: Diversifying Economic and Strategic Portfolios*, East-West Center, Number 515, July 16, 2020. p.2.

(27). Choe Nam-suk, *Korean circles highlight Vietnam's role in RoK New Southern Policy*, <http://www.koreaitimes.com/news/articleView.html?idxno=94154>

(28). Kim Rahn, *Korea, Vietnam to upgrade relations*, http://www.koreaitimes.co.kr/www/nation/2020/08/120_246105.html

(29), (39). Nguyễn Văn Lan, *Việt Nam - Hàn Quốc 25 năm hợp tác, triển vọng (1992-2017) và triển vọng đến năm 2022*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2019, tr. 84, 106.

(30). Sungil Kwak, *Korea's New Southern Policy: Vision and Challenges* (Chính sách phương nam mới của Hàn Quốc: Tầm nhìn và thách thức), Korea Institute for International Economic Policy (KIEP), November 12, 2018, tr. 10.

(31). Choe Nam-suk, *Korean circles highlight Vietnam's role in RoK New Southern Policy*, <http://www.koreaitimes.com/news/articleView.html?idxno=94154>.

(32). <http://baochinhphu.vn/Doi-ngoai/Bon-diem-noi-bat-trong-chuyen-tham-Han-Quoc-cua-Thu-tuong/381250.vgp>

(33). Ju-min Park, *Samsung ends mobile phone production in China*, Reuters, 2 October 2019, <https://www.reuters.com/article/us-samsung-elec-china/samsung-ends-mobile-phone-production-in-china-idUSKBN1WH0LR?il=0>

(34). <https://news.samsung.com/vn/samsung-bat-dau-xay-dung-trung-tam-nghien-cuu-va-phat-trien-moi-tai-viet-nam/>.

(35). Samsung Electronics, *Sustainability Report 2019*, https://images.samsung.com/is/content/samsung/p5/vn/aboutsamsung/2019/sustainability/pdf/Sustainability_report_2019_en.pdf

(36). Bộ kế hoạch . và đầu tư: www.mpi.gov.vn/Pages/tinbai.aspx?idTin=43055

(37). VITASK được phê duyệt ngày 13-11-2019, là dự án thành lập trên cơ sở Hiệp định giữa Chính phủ Việt Nam và Chính phủ Hàn Quốc với mục tiêu thúc đẩy chuyển giao công nghệ công nghiệp hỗ trợ cho doanh nghiệp Việt Nam thiết kế, chế tạo, thử nghiệm, kiểm định sản phẩm công nghiệp.

(38). Đào Thị Nguyệt Hằng, *Chính sách ngoại giao kinh tế của Hàn Quốc đối với Việt Nam*, Tạp chí *Lý luận chính trị*, số 9-2018.

(40). <https://vtv.vn/kinh-te/570-doanh-nhan-han-quoc-se-den-viet-nam-trong-tuan-nay-2020072214382049.htm>

(41). *Vietnam welcomes Korean businesses following-New Southern Policy*, <https://customsnews.vn/vietnam-welcomes-korean-businesses-following-new-southern-policy-12703.html>

(42). Mạnh Hùng, *Mong muốn KRC Hàn Quốc phát triển các dự án nông nghiệp thông minh ở Việt Nam* <http://dangcongsan.vn/kinh-te/mong-muon-krc-han-quoc-phat-trien-cac-du-an-nong-nghiep-thong-minh-o-viet-nam-528388.html>.

(43). *Cơ hội hợp tác nông nghiệp Việt Nam - Hàn Quốc*, <https://nongnghiep.vn/co-hoi-hop-tac-nong-nghiep-viet-nam-han-quoc-d245261.html>.